

חווה אשכולי וגמון, ערבות יהודית במבחן: הציונות הדתית בארץ ישראל לנוכח השואה (1939–1945), אוניברסיטת בר־אילן, רמת גן תשע"ג, 561 עמ', נספחים, מפתחות.

הציונות הדתית בארץ ישראל בתקופת השואה פעלה בשני מישורים מקבילים. מצד אחד פעלו הציונים הדתיים בלהט רב לקידום המאבק להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל וליישוב הארץ, ומצד אחר הם הקדישו מאמצים מרובים לעזור ככל האפשר לאחיהם שמעבר לים, שהיו מסוגרים בגטאות באירופה תחת השלטון הנאצי. הספר שלפנינו מציג 322 תעודות ומכתבים מן השנים 1939–1945 המתפרסמים לראשונה, בליווי מבואות והערות. מקורות אלה חושפים את התמודדותה המורכבת והייחודית של הציונות הדתית בארץ ישראל בתקופה הנדונה. מתוך הכתבים הללו עולות שאלות תאולוגיות כגון הסתר הפנים של האל בשואה ולעומת זאת ניסיונות להסביר את השואה כ'חבלי משיח'. כמו כן מתבהרת החתירה לפעילות אקטיבית של הציונות הדתית נוכח השואה, ובעיקר חיזוק המרכזים היהודיים בארץ ישראל, כדי למלא את החלל התורני שנפער בעקבות חורבן המרכזים היהודיים באירופה, תוך חינוך לזיכרון הקהילות היהודיות שנספו בשואה.